

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2020. gada 1. jūnijā

Satversmes tiesas 3. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs
Aldis Laviņš, tiesneši Jānis Neimanis un Artūrs Kučs,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Jāņa Pīlāta
(turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums
Nr. 100/2020),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt likuma “Par
nodokļiem un nodevām” 34. panta pirmo daļu, ciktāl tā nosaka soda naudas 100
procentu apmērā no budžetā iemaksājamās nodokļa summas aprēķinu un piedziņu
no nodokļu maksātāja, (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas
Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. un 105. pantam un spēkā
neesošu no pamattiesību aizskāruma rašanās brīža.

2. Likuma “Par nodokļiem un nodevām” 34. panta pirmā daļa noteic: ja
juridiskā persona vai fiziskā persona, kas reģistrējusies kā saimnieciskās darbības
veicēja, veic saimniecisko darbību, neregistrējoties kā konkrēta nodokļa
maksātājs, vai 30 dienu laikā pēc nodokļu administrācijas noteiktā termiņa
neiesniedz nodokļu likumos paredzētās nodokļu deklarācijas, kā arī nodokļu
administrācijas pieprasītos saimnieciskās darbības un grāmatvedības dokumentus,
bez kuriem nodokļu administrācijas ierēdņi (darbinieki) nevar noteikt maksājamā
nodokļa summu, tad nodokļu administrācija, veicot nodokļu revīziju (auditu),
aprēķina un par labu budžetam no nodokļu maksātāja piedzen nodokli, kas

aprēķināts par taksācijas periodu no dienas, kad personai bija jāreģistrējas kā konkrēta nodokļa maksātājam, nokavējuma naudu šā likuma 29. panta otrajā daļā noteiktajā apmērā un soda naudu 100 procentu apmērā no budžetā iemaksājamās nodokļa summas.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt vienīgi tai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Valsts ieņēmumu dienests veicis Pieteikuma iesniedzēja nodokļu auditu, kā rezultātā viņam tika papildus aprēķināti nodokļu maksājumi, citstarp arī valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un, pamatojoties uz apstrīdēto normu, ar to saistītā soda nauda. Pieteikuma iesniedzējs minēto lēmumu pārsūdzēja administratīvajā tiesā, taču lēmums daļā par soda naudu tik atstāts negrozīts. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka tādējādi ir aizskartas viņa tiesības uz īpašumu.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi gadījumā, ja tā ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, vai arī ja personai šādu iespēju nav.

No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs administratīvajā tiesā pārsūdzēja Valsts ieņēmumu dienesta lēmumu, ar kuru viņam uzlikts pienākums maksāt soda naudu saistībā ar neapmaksātajām valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām, taču Administratīvā rajona tiesa un Administratīvā apgabaltiesa pieteikumu šajā daļā noraidīja. Ar Senāta 2019. gada 11. decembra spriedumu noraidīta arī Pieteikuma iesniedzēja kasācijas sūdzība par apgabaltiesas spriedumu šajā daļā.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir izmantojis visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtās daļas pirmais teikums noteic: konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās.

Konkrētajā gadījumā termiņš skaitāms no Senāta sprieduma spēkā stāšanās dienas, proti, no 2019. gada 11. decembra. Pieteikums Satversmes tiesā saņemts 2020. gada 14. maijā. Tādējādi ir ievērots termiņš pieteikuma iesniegšanai.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā un ceturtās daļas pirmajā teikumā noteiktajām prasībām.

7. Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts noteic, ka pieteikumā jānorāda juridiskais pamatojums. Juridiskais pamatojums nozīmē juridisko argumentāciju, kurā pamatota apstrīdētās normas neatbilstība katrai pieteikumā norādītajai augstāka juridiska spēka tiesību normai.

Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētā norma neatbilst no Satversmes 1. panta izrietošajam samērīguma principam. Tomēr minētie Pieteikuma iesniedzēja apsvērumi pēc būtības atkārtos Pieteikuma iesniedzēja argumentus, kas sniegti, argumentējot apstrīdētās normas neatbilstību Satversmes 105. pantam. Pieteikumā nav norādīti citi argumenti, kas pamatotu samērīguma principa pārkāpumu.

Līdz ar to pieteikums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 1. pantam neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktā noteiktajām prasībām.

8. Pieteikumā ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi un sniegts juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 105. pantam. Pieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai. Pieteikums šajā daļā atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 3. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu “Par likuma “Par nodokļiem un nodevām” 34. panta pirmās daļas, ciktāl tā nosaka soda naudas 100 procentu apmērā no budžetā iemaksājamās nodokļa summas aprēķinu un piedziņu no nodokļu maksātāja, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. pantam” pēc Jāņa Pīlāta pieteikuma (pieteikums Nr. 100/2020).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – līdz 2020. gada 3. augustam iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

3. Atteikties ierosināt lietu par likuma “Par nodokļiem un nodevām” 34. panta pirmās daļas, ciktāl tā nosaka soda naudas 100 procentu apmērā no budžetā iemaksājamās nodokļa summas aprēķinu un piedziņu no nodokļu maksātāja, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

A. Laviņš